

Advies nr. 70/2024 van 26 juli 2024

Onderwerp: Adviesaanvraag over het voorontwerp van wet *betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie* (CO-A-2024-186)

Trefwoorden: Bedrijfsrevisoren – Vergaderingen op afstand – organisatie van stage-examens op digitale wijze – evenredigheid en gegevensminimalisering

Vertaling

Inleiding

Het betreft een verzoek om advies over een voorontwerp van wet van de federale regering (hierna het "ontwerp") dat er voornamelijk toe strekt de CSRD-richtlijn (Corporate Sustainability Reporting Directive) met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen om te zetten. Het ontwerp beoogt eveneens wijzigingen aan te brengen aan de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna "auditwet"). De artikelen 96 tot 99 van het ontwerp voegen een nieuw hoofdstuk in de auditwet in, alsook bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens van bedrijfsrevisoren door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (hierna "IBR"), in het kader van de opdrachten die hem zijn toevertrouwd door de auditwet.

Dit advies is beperkt tot de commentaar bij de artikelen 96 tot 99 van het ontwerp.

De Autoriteit merkt op dat het ontwerp betrekking heeft op een wetgevingsnorm waarin de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens zijn vastgelegd, namelijk: de grondslag voor de rechtmatige verwerking (in dit geval de wettelijke verplichting), het doeleinde (dat duidelijk en uitdrukkelijk omschreven is), de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval IBR), de categorieën persoonsgegevens, de categorieën betrokkenen en de maximale bewaartermijn voor persoonsgegevens.

Bij het bestuderen van dit ontwerp maakt de Autoriteit voornamelijk opmerkingen over:

- evenredigheid en minimalisering van de verwerkte gegevens;
- de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke en de technische maatregelen;
- de bewaartermijn;
- de transparantie.

Het betreft punten ter verbetering van de tekst om de wetgeving duidelijker en nauwkeuriger te maken (zie "Dispositief (conclusies)").

De Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
in aanwezigheid van: de dames Cédrine Morlière en Nathalie Raghenon en de heren Bart Preneel en
Yves-Alexandre de Montjoye

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*,
inzonderheid de artikelen 23 en 26 (hierna "de WOG");

Gelet op artikel 43 van het huishoudelijk reglement dat bepaalt dat de beslissingen van de Autorisatie-
en Adviesdienst worden aangenomen bij meerderheid van stemmen;

Gelet op de verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016
betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van
persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn
95/46/EG (hierna "AVG")*;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de
verwerking van persoonsgegevens* (hierna "de WVG");

Gelet op het verzoek van de heer Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van
Economie, KMO, Middenstand en Energie (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 22 mei 2024;

Gelet op de aanvullende documenten overgemaakt op 31 mei 2024;

Brengt op 26 juli 2024 volgend advies uit:

VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager heeft de Autoriteit om advies verzocht over een voorontwerp van wet betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie.
2. Het ontwerp beoogt voornamelijk de omzetting van de CSRD-richtlijn (Corporate Sustainability Reporting Directive¹) met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen. Het voorontwerp beoogt eveneens wijzigingen aan te brengen aan hoofdstuk 5 (artikelen 96 tot 99) van

¹ Richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn , 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot duurzaamheidsinformatie door ondernemingen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna "**auditwet**").

3. De artikelen 96 tot 99 van het ontwerp voegen een nieuw hoofdstuk in de auditwet in alsook bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (hierna "**IBR**"), in het kader van de opdrachten die hem zijn toevertrouwd door de auditwet. Het betreft onder meer de verwerking van persoonsgegevens in het kader van:
 - de aanvraag voor toelating tot de stage van bedrijfsrevisor;
 - de inschrijving en de registratie in het openbaar register bedoeld in artikel 10 van de auditwet;
 - het houden en het bijwerken van het openbaar register bedoeld in artikel 10 van de auditwet;
 - het op digitale wijze organiseren van de stage-examens van de bedrijfsrevisoren;
 - de organisatie op afstand van de vergaderingen van de algemene vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie.

4. Het ontwerp dat voor advies werd voorgelegd aan de Autoriteit werd op 26 april 2024 door de Ministerraad goedgekeurd.

I. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Rechtsgrondslag, voorspelbaarheid van wetgeving en het legaliteitsbeginsel

5. Overeenkomstig artikel 6.3 van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41 van de AVG, moet de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk wordt geacht voor de naleving van om te voldoen aan een wettelijke verplichting² en/of de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen³ worden geregeld door een regelgeving die duidelijk en nauwkeurig is en waarvan de toepassing voorspelbaar moet zijn voor de betrokken personen. Zoals onderstreept door het Grondwettelijk Hof "*impliceert de vereiste van voorzienbaarheid dat voldoende precies moet worden bepaald in welke omstandigheden de verwerkingen van persoonsgegevens zijn toegelaten*". Het is volgens artikel 22 van de Grondwet

² Artikel 6.1.c) van de AVG

³ Art. 6.1.e) van de AVG

⁴ Constante rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (zie arrest nr. 84/2023 van 1 juni 2023) en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (zie EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, Rotaru

t. Roemenië, ECLI:CE:ECHR:2000:0504JUD002834195, § 57; grote kamer, 4 december 2008,

S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk, ECLI:CE:ECHR:2008:1204JUD003056204, § 99)

bovendien noodzakelijk, dat de "essentiële elementen"⁵ van de verwerking van persoonsgegevens worden vastgesteld door middel van een formele wettelijke norm (wet, decreet of ordonnantie).

6. In het vervolg van dit advies zal de Autoriteit onderzoeken of het bij haar ingediende ontwerp duidelijk en nauwkeurig genoeg is om betrokkenen in staat te stellen de verwerking van persoonsgegevens die in dit kader zal plaatsvinden, op voldoende voorspelbare wijze te begrijpen.
7. **De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp betrekking heeft op een wetgevingsnorm waarin de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens zijn vastgelegd**, namelijk: de rechtmatigheid van de verwerking (in dit geval creëren de artikelen 96 tot 99 van het ontwerp een wettelijke verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke), de doeleinden van de verwerking, de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval IBR), de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokken personen en de maximale bewaartijd van de persoonsgegevens.
8. **De verwerkingen van persoonsgegevens waartoe het project aanleiding geeft, zijn gebaseerd op artikel 6.1.c) van de AVG**⁶. De Autoriteit oordeelt dat de meeste verwerkingen die in het kader van dit ontwerp zullen worden uitgevoerd in principe geen belangrijke inmenging zullen vormen in de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De Autoriteit benadrukt dat de verwerkingen tot een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen zouden kunnen leiden, indien de verwerkingsverantwoordelijke tijdens digitaal georganiseerde examens toezichtstechnieken zou gebruiken (zie *infra* overweging nr.22).
9. **Dit advies is beperkt tot de commentaar bij de artikelen 96 tot 99 van het ontwerp.**

B. Doeleinde van de verwerking

10. Overeenkomstig artikel 5.1 b) van de AVG mogen persoonsgegevens enkel worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Het doeleinde vormt een van de "essentiële elementen" van de gegevensverwerking en moet worden vastgesteld door middel van een formele wettelijke norm (wet, decreet of ordonnantie).

⁵ Onder essentiële elementen van de verwerking wordt verstaan: het/de precieze doeleinde(n), de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n), de categorie van verwerkte gegevens nodig voor het verwezenlijken van dit/deze doeleinde(n), de bewaartermijn van de gegevens, de categorie van personen waarvan de gegevens verwerkt worden, de ontvangers of categorieën van ontvangers aan wie de persoonsgegevens zullen worden verstrekt, de omstandigheden waarin ze zullen worden verstrekt alsook de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 van de AVG; Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punten B.13.1 en B.18; Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v ; Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7 ; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4; advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

⁶ Artikel 6.1.c) van de AVG bepaalt dat de verwerking rechtmatig is wanneer ze noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust

11. De Autoriteit stelt vast dat de wetgevingsnorm die voor advies voorligt de verwerkingsdoeleinden vastlegt. Uit de artikelen 96 tot 99 van het ontwerp komt duidelijk naar voor dat het om volgende doeleinden gaat:

- het identificeren van de natuurlijke personen die tot de stage wensen toegelaten te worden of in het openbaar register wensen ingeschreven te worden;
- het behandelen van de toelatingen tot de stage, de inschrijvingen en de registraties in het openbaar register, alsook het houden en bijwerken van het openbaar register van de bedrijfsrevisoren;
- het identificeren van de respectieve leden van de Algemene Vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie die die op afstand aan een vergadering van hun respectieve orgaan deelnemen, en het verzekeren van het correcte verloop van de vergadering;
- het identificeren van de stagiairs die de op digitale wijze georganiseerde stage-examens afleggen en het verzekeren van een correct verloop van de examens.

12. De Autoriteit is van mening dat deze doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

C. Evenredigheid en minimalisering van de verwerkte gegevens

13. Artikel 5.1.c) van de AVG bepaalt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (principe van "minimale gegevensverwerking").

14. Met betrekking tot de categorieën persoonsgegevens die worden verzameld in het kader van de aanvraag voor toelating tot de stage van bedrijfsrevisoren, de registratie en het bijhouden en bijwerken van het openbaar register, bepaalt artikel 97 van het ontwerp dat het IBR de volgende categorieën persoonsgegevens verwerkt:

- 1° "de naam en de voornaam, het privéadres alsook, in voorkomend geval, het kantooradres van natuurlijke personen;*
- 2° het gebruikte telefoonnummer en e-mailadres van natuurlijke personen alsook, in voorkomend geval, het voor beroepsdoeleinden gebruikte telefoonnummer en e-mailadres van natuurlijke personen;*
- 3° de gegevens met betrekking tot de betrouwbaarheid van natuurlijke personen, als bedoeld in artikel 5, § 1, 2°, die in voorkomend geval door de Procureur-generaal aan het Instituut worden meegedeeld krachtens artikel 9, § 4;*
- 4° in voorkomend geval, de benaming, een e-mailadres, het adres van de maatschappelijke zetel, het internetadres en het inschrijvingsnummer of registratienummer van de rechtsperso(n)en of entiteiten waarbij de bedrijfsrevisor-natuurlijk persoon werkzaam is of*

waaraan hij verbonden is, door het vermelden van het soort van relatie en of hij handtekeningsbevoegdheid heeft. "

15. Rekening houdend met de principes van minimalisatie van persoonsgegevens en voorspelbaarheid van een wetgevingsnorm, merkt de Autoriteit op dat de huidige formulering van het artikel de lezer niet toelaat om te begrijpen of de wetgever met het woord "adres" "het privéadres" van de betrokken persoon bedoelt (woonplaats, verblijfplaats...) en of het zal worden gepubliceerd in het openbaar register. Al evenmin kan uit de huidige formulering van het artikel wat betreft de gegevens met betrekking tot de betrouwbaarheid van natuurlijke personen worden opgemaakt of die gegevens in het openbaar register zullen worden gepubliceerd.
16. **De Autoriteit nodigt de wetgever uit om duidelijk aan te geven welke gegevens noodzakelijk zijn voor, enerzijds, registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het houden en bijwerken van dat openbaar register, en anderzijds, voor de toelating tot de stage en voor het verloop van de stage van bedrijfsrevisoren. Het betreft hier verschillende verwerkingen met verschillende doeleinden, en bijgevolg moet het gebruik van persoonsgegevens worden beperkt tot de categorieën die strikt noodzakelijk zijn voor elke specifieke verwerking (het privéadres van de betrokkene en het bewijs van betrouwbaarheid lijken bijvoorbeeld niet noodzakelijk te zijn voor inschrijving in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren).**
17. Wat betreft de categorieën van persoonsgegevens en personen betrokken bij vergaderingen op afstand, zou het artikel 98 van het ontwerp het IBR volgende gegevens laten verwerken:
 - 1° *"de naam, voornaam en inloggegevens van de respectieve leden van de algemene vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie;*
 - 2° *het professioneel e-mailadres van de respectieve leden van de algemene vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie"*
18. De Autoriteit begrijpt dat de aanvrager voor ogen heeft dat de verwerkingsverantwoordelijke geen andere gegevens zal verwerken dan degene die nodig zijn om de verbinding tot stand te brengen. De Autoriteit benadrukt dat, afhankelijk van het gebruikte teleconferentiesysteem, de categorieën verwerkte gegevens ook spraak, beeld, documenten of uitgewisselde/gedeelde berichten, de status/beschikbaarheid van de deelnemers aan de vergadering, metagegevens over de verbinding, enz. kunnen omvatten. Wat betreft de betrokkenen, zouden deze vergaderingen, naast de categorieën die door de wetgever zijn aangegeven (in artikel 98 van het ontwerp), ook betrekking kunnen hebben op werknemers van het IBR, of zelfs op derden die zijn uitgenodigd om deel te nemen aan een door het IBR georganiseerde vergadering of op derden die niet deelnemen aan de vergadering (zoals bij het delen van een bestand met persoonsgegevens van andere personen dan de deelnemers aan de vergadering). Het is daarom van groot belang dat de verwerkingsverantwoordelijke passende

maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat de verwerking rechtmatig, eerlijk, transparant en evenredig wordt uitgevoerd, door er in voorkomend geval voor te zorgen dat de opslag (met inbegrip van de communicatie-metagegevens) beveiligd is en slechts gedurende een beperkte periode plaatsvindt, door de deelnemers te informeren over de gegevens die worden verwerkt, afhankelijk van het gebruikte teleconferentiesysteem, en te verzekeren dat de deelnemers hun GDPR-rechten kunnen uitoefenen, enz.

19. In dit geval, en gezien de moeilijkheid om een exhaustieve lijst van de categorieën van verwerkte persoonsgegevens te geven, **is de Autoriteit van mening dat de aanvrager een functionele definitie zou kunnen invoeren van de persoonsgegevens die moeten worden verwerkt in het kader van vergaderingen op afstand.** In artikel 98 zou bijvoorbeeld kunnen worden bepaald dat het IBR via een technische oplossing van teleconferentie alleen de (aangeleverde en/of uitgewisselde) persoonsgegevens verwerkt die nodig zijn voor de identificatie van de deelnemers en het goede verloop van de vergadering, met passende maatregelen om te garanderen dat de verwerking van persoonsgegevens op rechtmatige, behoorlijke, transparante en evenredige wijze plaatsvindt, in overeenstemming met de beginselen van de AVG. Is het echter de bedoeling van de aanvrager om de opsomming van categorieën van door het IBR verwerkte persoonsgegevens te handhaven, dan kan hij op niet-exhaustieve wijze categorieën van verwerkte gegevens illustreren, op basis van de in overweging 18 verstrekte informatie. In elk geval kan de aanvrager, indien dat in de praktijk noodzakelijk is, de Koning toestemming verlenen om de persoonsgegevens die tijdens vergaderingen op afstand kunnen worden verwerkt, nader te omschrijven⁷.
20. De Autoriteit merkt op dat het ontwerp niet voorziet in de registratie van persoonsgegevens (bv. spraak en beelden) die worden gegenereerd en/of uitgewisseld tijdens vergaderingen op afstand en spreekt zich bijgevolg niet uit over het regelgevingskader dat hiervoor nodig kan zijn.
21. Wat betreft het organiseren van de stage-examens op digitale wijze, bepaalt artikel 99 van het ontwerp dat het IBR volgende persoonsgegevens verwerkt:
- 1° "de identificatiegegevens van de betrokken stagiairs;*
 - 2° het e-mailadres van de betrokken stagiairs. "*
22. De Autoriteit benadrukt dat de categorieën van persoonsgegevens mogelijk uitgebreider zijn dan die opgesomd in artikel 99 van het ontwerp. Het kan met name gaan om examenresultaten en de manier waarop deze zijn verkregen (bv. examen behaald na de eerste keer of niet, zonder beroep/betwisting, na beroep/betwisting, enz.).

⁷In deze context is een delegatie aan de Koning "niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgesteld". Zie Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1; arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4; arrest nr. 29/2015 van 15 maart 2018, punt B.13.1; arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2; advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

23. Bovendien, voor het geval er een **stelsel is/komt voor het toezicht op digitaal georganiseerde examens**, wijst de Autoriteit erop dat dit een verwerking van persoonsgegevens is, ongeacht de gebruikte technologie: videotecnologie (continu of niet), het maken van willekeurige foto's, monitoring op afstand in realtime of achteraf, met of zonder het gebruik van algoritmen voor fraudedetectie⁸, het gebruik van een tool waarmee een supervisor op afstand de computer van de kandidaat kan overnemen om de activiteiten van de kandidaat tijdens het examen te monitoren, enz. In deze context verwerkt het IBR gevoelige en/of zeer persoonlijke gegevens. In dit geval vormt de verwerking van persoonsgegevens een bijzonder ernstige inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen en moet de wetgever aangeven welk type gegevens noodzakelijk is voor dit doel. In dit specifieke geval is er sprake van een duidelijk onevenwicht in de relatie tussen het IBR en de betrokkenen. Als verantwoordelijke voor deze verwerking dient het IBR een impactanalyse (DPIA) uit te voeren en te voldoen aan de beginselen van gegevensbescherming en de rechten van betrokkenen, waaronder het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens gedurende de verwerking ervan (verzamenen, doorgeven, opslaan).

24. **In dit verband verzoekt de Autoriteit de aanvrager om in artikel 99 van het ontwerp aan te geven welke categorieën gegevens daadwerkelijk zullen worden verzameld en verwerkt door het IBR en te vermelden of er een stelsel is voor examentoezicht op afstand.**

D. Aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke

25. In artikel 96 van het ontwerpbesluit wordt de verwerkingsverantwoordelijke aangewezen:

- *"Het Instituut, als verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, zorgt ervoor dat de aanvraag voor toelating tot de stage van bedrijfsrevisor, de inschrijving en de registratie in het in artikel 10 bedoelde openbaar register alsook het houden en het bijwerken van het openbaar register, de organisatie op afstand van de vergaderingen van de algemene vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie alsook het organiseren van de stage en het op digitale wijze organiseren van de stage-examens gebeuren op een manier die de vertrouwelijkheid, integriteit en de beschikbaarheid van de verrichte verwerkingen garanderen."*

26. De Autoriteit is van mening dat deze aanwijzing passend is met het oog op de verrichte verwerkingen en dat daarbij rekening wordt gehouden met de doeleinden waarvoor de gegevens worden verwerkt en de beheersing van de middelen die worden gebruikt om deze doeleinden te verwezenlijken. **De**

⁸ In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat artificiële intelligentie (AI)-systemen die bedoeld zijn om te worden gebruikt voor het monitoren en detecteren van fraude tijdens examens, volgens de Europese verordening betreffende AI (Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024) als zeer risicovol worden beschouwd (cf. artikel 6, lid 2 en bijlage III "AI-systemen met een hoog risico").

Autoriteit merkt niettemin op dat artikel 96 van het ontwerp niet verwijst naar de digitale organisatie van de stage-examens. Bijgevolg verzoekt de Autoriteit de aanvrager om artikel 96 van het ontwerp te wijzigen en expliciet "de digitale organisatie van stage-examens" in de tekst op te nemen, zodat het IBR expliciet wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke.

E. Bewaartermijn

27. Volgens artikel 5.1, e van de AVG mogen de persoonsgegevens niet worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.
28. De Autoriteit stelt vast dat in de artikelen 97, 98 en 99 van het ontwerp de bewaartermijn van persoonsgegevens wordt vastgelegd:
- Artikel 97 van het ontwerp bepaalt: "[...] *worden de persoonsgegevens bedoeld in paragraaf 1 niet overgemaakt aan derden en worden bijgehouden zolang dat nodig is om de door of krachtens deze wet en haar uitvoeringsbesluiten bepaalde doeleinden te behalen en maximaal gedurende tien jaar te rekenen vanaf de datum waarop de inschrijving wordt beëindigd*".[onderstreept door de Autoriteit]
 - Artikel 98 van het ontwerp bepaalt: "*Met betrekking tot de persoonsgegevens die worden verwerkt in verband met vergaderingen, georganiseerd op afstand, van de algemene vergadering, de Raad en het Uitvoerend Comité, worden deze persoonsgegevens bewaard zolang de betrokken persoon lid is van de algemene vergadering, de Raad of het Uitvoerend Comité en kan worden uitgenodigd. Met betrekking tot de persoonsgegevens die worden verwerkt in verband met vergaderingen, georganiseerd op afstand, van de Stagecommissie, worden deze persoonsgegevens slechts bewaard voor een termijn noodzakelijk voor de identificatie van de leden en de opstelling van het verslag van de vergadering*".[onderstreept door de Autoriteit]
 - In artikel 99 van het ontwerp wordt vermeld: "*deze gegevens worden niet overgemaakt aan derden en worden slechts bewaard voor een termijn noodzakelijk voor de identificatie van de stagiaires, de organisatie van de examens alsook de uitoefening van beroepsprocedures*".[onderstreept door de Autoriteit]
29. Met betrekking tot de bewaartermijn voor vergaderingen op afstand moet een onderscheid worden gemaakt tussen de persoonsgegevens die worden genoemd in de huidige formulering van artikel 98 (zie overweging 17 van het advies) en andere persoonsgegevens die worden verwerkt tijdens videoconferenties (zie overweging 18 van het advies). Wat betreft de persoonsgegevens die momenteel worden genoemd in artikel 98 (zie overweging 17 van het advies), is de Autoriteit van mening dat het logisch is deze te bewaren om een persoon uit te nodigen zolang hij of zij lid is van de

algemene vergadering, de Raad of het Uitvoerend Comité. Anderzijds is de Autoriteit van mening dat de bewaartermijn voor andere persoonsgegevens (bijv. metagegevens - zie overweging 18 van het advies) die worden verwerkt in verband met de organisatie van vergaderingen op afstand van de algemene vergadering, de Raad of het Uitvoerend Comité, buitensporig lang lijkt. **Bijgevolg beveelt de Autoriteit aan het bovengenoemde onderscheid in te voeren en de bewaartermijn voor andere gegevens dan degene die momenteel in artikel 98 worden genoemd, te beperken tot de tijd die nodig is om deze leden te identificeren en het verslag van de vergadering op te stellen.**

F. Transparantie voor betrokkenen

30. De Autoriteit wijst erop dat betrokkenen moeten worden geïnformeerd over de gegevensverwerkingen die worden uitgevoerd in overeenstemming met de artikelen 13 en 14 van de AVG, en in het bijzonder over de procedures om hun rechten uit te oefenen.
31. **De Autoriteit roept de wetgever op om aan te geven dat de verwerkingsverantwoordelijke (IBR) ervoor zal zorgen dat de betrokkenen alle informatie krijgen die wordt vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG en dat hun rechten op grond van de AVG effectief kunnen worden uitgeoefend, met name in het geval er een systeem voor toezicht op afstand wordt opgezet voor stage-examens op afstand⁹.**

G. Adequate technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen

32. In algemene zin wijst de Autoriteit erop dat:
- de verwerkingsverantwoordelijke de vertrouwelijkheid en integriteit van de verwerkte persoonsgegevens (organisatie van het stage-examen, inschrijving in het openbaar register, enz.) moet waarborgen door het treffen van passende beveiligingsmaatregelen, ook tijdens de doorgifte van gegevens (loggen van wijzigingen in het openbaar register, een gebruikers- en toegangsbeheersysteem, gebruikers van het register moeten zich identificeren en authenticeren met behulp van een authenticatiesysteem dat een hoge mate van garantie biedt in de zin van artikel 8.2.c van de eIDAS-verordening¹⁰, enz.)
33. De Autoriteit merkt op dat artikel 96 van het ontwerp bepaalt:

⁹In het geval van een online toezichtmechanisme voor examens, moet de verwerkingsverantwoordelijke aan de kandidaten kunnen uitleggen welke software zal worden gebruikt, de modus operandi, de categorieën van verzamelde gegevens, de doeleinden, de bewaartermijn, enz.

¹⁰ De Autoriteit wijst erop dat authenticatie het proces is waarbij de vermeende identiteit van een persoon wordt geverifieerd. De identificatie van een persoon bestaat uit het herkennen van de identiteit van een individu binnen een populatie.

- *"Het Instituut, als verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, zorgt ervoor dat de aanvraag voor toelating tot de stage van bedrijfsrevisor, de inschrijving en de registratie in het in artikel 10 bedoelde openbaar register alsook het houden en het bijwerken van het openbaar register, de organisatie op afstand van de vergaderingen van de algemene vergadering, de Raad, het Uitvoerend Comité en de Stagecommissie alsook het organiseren van de stage en het op digitale wijze organiseren van de stage-examens gebeuren op een manier die de vertrouwelijkheid, integriteit en de beschikbaarheid van de verrichte verwerkingen garanderen."*

34. De Autoriteit merkt op dat artikel 96 van het ontwerp niet verwijst naar de digitale organisatie van de stage-examens. Bijgevolg verzoekt de Autoriteit de aanvrager om artikel 96 van het ontwerp te wijzigen en expliciet "de digitale organisatie van stage-examens" in de tekst op te nemen, om te verzekeren dat ze gebeurt op een manier die de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de verrichte verwerkingen garandeert. Het verzoek om artikel 96 van het ontwerp te wijzigen is ook opgenomen in overweging nr.25 (betreffende de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke).

II. DISPOSITIEF (Conclusies)

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit van oordeel dat het aangewezen is om:

- artikel 97 van het ontwerp te wijzigen om duidelijk aan te geven welke gegevens noodzakelijk zijn voor, enerzijds, registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het houden en bijwerken van dat openbaar register, en anderzijds, voor de toelating tot de stage en voor het verloop van de stage van bedrijfsrevisoren. (zie overwegingen 14 tot 16);
- artikel 98 van het ontwerp te wijzigen zodat het ontwerp voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid, zodat betrokkenen bij het lezen ervan, eventueel in combinatie met het relevante wetgevingskader, duidelijk kunnen zien welke verwerking van hun gegevens zal plaatsvinden en in welke omstandigheden deze verwerking is toegestaan. (zie overwegingen 17 tot 20);
- in artikel 99 van het ontwerp aan te geven welke categorieën gegevens daadwerkelijk zullen worden verzameld en verwerkt door het IBR en te vermelden of er een systeem is voor examentoezicht op afstand, bevestigd door de verwerkingsverantwoordelijke (zie overwegingen 21 tot 24);

- de bewaartermijn van persoonsgegevens vastgelegd in artikel 98 van het ontwerp te beperken (zie overweging 29);
- artikel 96 van het ontwerp te wijzigen om eraan toe te voegen dat het IBR, als verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens, erop toeziet dat de digitale organisatie van de stage-examens gebeurt op een manier die de vertrouwelijkheid, de integriteit en de beschikbaarheid van de verrichte verwerkingen garandeert (zie overwegingen 26, 33 en 34).

De Autoriteit herinnert daarenboven aan het feit dat:

- de verwerkingsverantwoordelijke (IBR) de betrokkenen alle informatie moet verstrekken die wordt vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG zodat hun rechten op grond van de AVG effectief kunnen worden uitgeoefend. In het geval er een systeem voor toezicht op afstand wordt opgezet voor stage-examens op afstand, het noodzakelijk is dat de verwerkingsverantwoordelijke transparant handelt ten aanzien van de kandidaten (zie overweging 31).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur